

Nevşehir Üniversitesi
Yayınları: 2

1. Uluslararası
NEVŞEHİR
TARİH VE KÜLTÜR
SEMPOZYUMU
BİLDİRİLERİ

16-19 Kasım 2011, Nevşehir

7. Cilt

1. Uluslararası Nevşehir Tarih ve Kültür Sempozyumu Bildirileri

Nevşehir Üniversitesi Yayınları: 2

Editör

Yrd. Doç. Dr. Adem ÖGER

ISBN: 978-605-4163-02-1 (tk)

978-605-4163-10-6 (7.cilt)

1. Baskı

Nisan, 2012 / Ankara

Kapak ve Sayfa Tasarımı

Grafiker®

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.

1. Cadde 1396. Sokak No: 6

06520 (Oğuzlar Mahallesi)

Balgat-ANKARA

Tel : 0 312. 284 16 39 Pbx

Faks : 0 312. 284 37 27

E-mail : grafiker@grafiker.com.tr

Web : grafiker.com.tr

Baskı, Cilt

Grafiker®

Ofset Yayıncılık Ltd. Şti.

Kazım Karabekir Caddesi

Ali Kabakçı İşhanı 85/3

İskitler-ANKARA

Tel : 0 312. 384 00 18

Faks : 0 312. 342 16 52

DESTEKLERİ İÇİN

Nevşehir Valiliği'ne, Nevşehir Belediyesi'ne, TÜBİTAK'a,
Avanos Belediyesi'ne, Başdere Belediyesi'ne, Çat Belediyesi'ne,
Derinkuyu Belediyesi'ne, Göre Belediyesi'ne, Gülşehir Belediyesi'ne,
Göreme Belediyesi'ne, Hacıbekaş Belediyesi'ne, Kavak Belediyesi'ne,
Mustafapaşa Belediyesi'ne, Uçhisar Belediyesi'ne, Ürgüp Belediyesi'ne

TEŞEKKÜRLERİMİZLE

ONUR KURULU

Abdurrahman SAVAŞ
(Nevşehir Valisi)

Hasan ÜNVER
(Nevşehir Belediye Başkanı)

Ali DİRİKOÇ

Asım DİRİKOÇ

Veli DİRİKOÇ

Vefa KÜÇÜK

Erol TOKSÖZ

DÜZENLEME KURULU

Başkan

Prof. Dr. Filiz KILIÇ
(Nevşehir Üniversitesi Rektörü)

Düzenleme Kurulu Üyeleri

Yrd. Doç Dr. Adem ÖGER
(Kapadokya Araştırma ve Uygulama Merkezi)

Yrd. Doç Dr. Atila TÜRKER
(Fen-Edebiyat Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Duygu EREN
(Turizm Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Fatih BAŞBUĞ
(Güzel Sanatlar Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Özden TAŞĞIN
(Fen-Edebiyat Fakültesi)

Yrd. Doç. Dr. Uluç ÇAĞATAY
(İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi)

DANIŐMA VE BİLİM KURULU

Daniőma Kurulu

- Prof. Dr. Mustafa İSEN
Prof. Dr. Filiz KILIÇ
Prof. Dr. Bahaeddin YEDİYILDIZ
Prof. Dr. Hâluk Őükrü AKALIN
Prof. Dr. Ali BİRİNCİ
Prof. Dr. Osman HORATA
Prof. Dr. Zeynep KORKMAZ
Prof. Dr. Çetin PEKACAR
Prof. Dr. Emrullah GÜNEY
Prof. Dr. Nimet KARATAŞ
Prof. Dr. Salih KUŞLUVAN
Prof. Dr. Şevki ÖZGENER
Prof. Dr. Erol SEYFELİ
Prof. Dr. İhsan SOLAK

Bilim Kurulu

- Prof. Dr. Esvet AÇIKGÖZ - Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Hidayet AKDEMİR - Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Nusret AKYÜREK - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İrfan ALBAYRAK - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Maria ANDALORO - İtalya
Prof. Dr. Ahmet ATAN - Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Abdullah ATEŐ - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa AYTEKİN - Bahrain Üniversitesi
Prof. Dr. Sebahattin BAYRAM - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Demet ULUSOY BİNAN - Mimar Sinan Üniversitesi
Prof. Dr. Turgut CABAROĐLU - Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Eva CSAKI - Macaristan
Prof. Dr. Salih ÇEÇEN - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Bekir DENİZ - Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. H. Hüseyin DİLAVER - Emekli
Prof. Dr. Oğuz DOĐAN - Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi DURAN - Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. İlhami DURMUŞ - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Metin EKİCİ - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Osman ERAVŞAR - Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Metin Kamil ERCAN - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL - Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Emir ERDEN - Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Bozkurt ERSOY - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. İnci KUYULU ERSOY- Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Patrick D. FLORES - Filipinler
Prof. Dr. Mustafa GÖNÜLLÜ - Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Cahit GÜNBATTI - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Bilal GÜNEŞ - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Emrullah GÜNEY - Dicle Üniversitesi
Prof. Dr. Harun GÜNGÖR - Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Yıldız GÜVEN - Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Gerhard HAUFBAER - Avusturya
Prof. Dr. Eva Csató JOHANSON – İsveç
Prof. Dr. Alimcan İNAYET- Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Leyla KARAHAN - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Nimet KARATAŞ - Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi KILIÇ - Niğde Üniversitesi
Prof. Dr. Filiz KILIÇ - Nevşehir Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. İlknur KOLAY - İstanbul Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Zeynep KORKMAZ - Emekli
Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Salih KUŞLUVAN - Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. İrfan Morina - Pristine Üniversitesi - Kosova
Prof. Dr. Selçuk MÜLAYİM - Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa OFLAZ - Artuklu Üniversitesi
Prof. Dr. Öcal OĞUZ - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Nurgün OKTİK - Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Şener OKTİK - Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ - Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mihriban ÖZBAŞARAN - İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR - Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Şevki ÖZGENER - Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Süleyman ÖZKAN - Ege Üniversitesi

Prof. Dr. Çetin PEKACAR - Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Erol SEYFELİ - Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Güler SOMER - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. H. Mehmet SOYSALDI - Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Nebi SÜMER - Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa ŞENOL - İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ŞİRZAD - Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Tuncay TAYMAZ - İstanbul Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Adnan TEPECİK - Başkent Üniversitesi
Prof. Dr. Tamer TOPAL - Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet TUNÇEL - Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa TÜRKEŞ - Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Fikret TÜRKMEN - Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Halil İbrahim ÜNAL - Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet TAŞĞIN- Konya Üniversitesi
Prof. Dr. Tayfun YILDIRIM - Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Abdulkadir YUVALI - Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Galip YÜKSEL - Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ARSLAN - Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet BAŞBUĞ - Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Doç. Dr. Şakir BATMAZ- Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Sedat BAYRAKAL- Nevşehir Üniversitesi
Doç. Dr. Aydın BÜYÜKSARAÇ - On Sekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Özcan ÇAKIR - Nevşehir Üniversitesi
Doç. Dr. Mevlüt ÇELEBİ - Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Erdoğan ÇİÇEK - Nevşehir Üniversitesi
Doç. Dr. Şevket DÖNMEZ - İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Bayram DURBİLMEZ - Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Mete KALYONCU- Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Selçuk KERVAN- Nevşehir Üniversitesi
Doç. Dr. İsa KORKMAZ - Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa KOYUNCU - Nevşehir Üniversitesi
Doç. Dr. Zeynep KUŞLUVAN - Nevşehir Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ORAL - Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Sacit PEKAK - Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Süleyman Yücel ŞENYURT - Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Gül TUNÇEL - Nevşehir Üniversitesi

Doç. Dr. Haşim YILMAZ - Nevşehir Üniversitesi
Dr. Roberto BIXIO – İtalya
Dr. Tuncay BÜLBÜL-Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Catherine JOLIVET - LEVY - Fransa
Dr. Robert LANGER – Almanya
Dr. Adem ÖGER-Nevşehir Üniversitesi
Dr. Janos SIPOS - Macaristan
Dr. Roza SULTANOVA - Tataristan

SEMPOZYUM SEKRETERYASI

Öğr. Gör. Suzan AKKUŞ
Öğr. Gör. Dr. Özden YARIMCA
Arş. Gör. Elif Esra ÖNEN
Arş. Gör. Mehmet Emin DEDE
Arş. Gör. Sema DEMİR
Arş. Gör. Tuğba BAYRAKDARLAR
Arş. Gör. Erdem TAZEGÜL
Arş. Gör. Yasin KARADENİZ
Arş. Gör. Recep SUBAŞI

İÇİNDEKİLER

BİLDİRİLER

(Bildiriler Alfabetik Olarak Sıralanmıştır)

Roberto BIXIO- Vittoria CALOI-Andrea De PASCALE Kapadokya, Bir Yeraltı Yerleşim Bölgesi.....	5
S. Selhan Yalçın USAL Alan Markalaşmasında Boş Zaman Tasarım Ürünlerinin Yeri Kapadokya İçin Bir Deneme.....	33
Saadet BEDÜK- Hatice HRMANKAYA- Selda GÜZEL Nevşehir Geleneksel Kadın Ceketlerinin İncelenmesi ve Yeni Model Tasarımlarının Oluşturulması.....	45
Salih KAYMAKÇI Nevşehir'de Çanak Çömlek Kültürünün Geçmişi (İlk Tunç Çağı – M.Ö. 3200-1800)	61
Salih KUŞLUVAN- İbrahim İLHAN Nevşehir'de Turizm Gelişiminin Temel Sorunları ve Bazı Öneriler	81
Samettin BAŞOL- Mevlüt ÇAM 19. Yüzyılda Nevşehir'deki Çeşme ve Su Yollarının Bakım, Tamir ve Onarımları	95
Savaş YILDIRIM Ürgüp Mustafapaşa'da Duvar Resimli İki Ev	111
Sebahattin BAYRAM Asur Ticaret Kolonileri Çağında Nevşehir	135
Seha AKSÜ Nevşehir Turizminde Alışverişin Önemi.....	143
Selahattin DÖĞÜŞ Sulucakaraöyük'ten Anadolu'ya Hacı Bektaş Veli İnanıcı	159
Selçuk AVDEREN İç Anadolu Bölgesi'ndeki Kaplıca ve Termal Tesislerin Türk Sağlık Turizmi İçindeki Yeri.....	173

NEVŞEHİR'DE TURİZM GELİŞİMİNİN TEMEL SORUNLARI VE BAZI ÖNERİLER

MAJOR PROBLEMS OF TOURISM DEVELOPMENT IN NEVSEHIR AND SOME SUGGESTIONS

Salih KUŞLUVAN* - İbrahim İLHAN**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de önemli turizm varış yerlerinden biri olan Nevşehir'de turizm gelişiminin temel sorunlarını ortaya koymak ve sorunların çözümüne ilişkin bazı önerilerde bulunmaktır. Bu amaçla Nevşehir'de turizm sektörü ile ilgili kamu ve özel sektör yöneticilerinden odak grup görüşmesi yöntemi ile bilgi toplanmıştır. Toplanan bilgiler çerçevesinde Nevşehir'de turizm gelişiminin sorunları: (1) Turizm gelişiminin plansız olması, (2) Çevre ve alt-yapı sorunları, (3) Bölge düzeyinde turizm gelişiminde eşgüdüm sağlayacak örgüt eksikliği, (4) Tanıtımda koordinasyon eksikliği ve tanıtım yetersizliği, (5) Hediye ve hatıra eşya satışlarından alınan yüksek komisyonlar, (6) Ortalama kalış süresinin düşüklüğü ve ürün çeşitlendirmesinde yaşanan sorunlar, (7) Arz-talep dengesizliğinin yarattığı sorunlar, (8) Turizmde aracı işletmelere bağımlılık, (9) Eğitimli ve nitelikli insan kaynaklarının turizm sektöründe tutulamaması, (10) Halkın turizm gelişimine katılamaması ve turizmin ekonomik faydalarından yeterince yararlanamaması, (11) Yerel halkın ziyaretçilere karşı olumsuz tutum ve davranışları olarak sınıflandırılmış ve bu sorunların çözümüne ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nevşehir, Turizm Gelişimi, Sorunlar

ABSTRACT

The purpose of this study is to identify major problems of tourism development in Nevşehir, which is one of the most important tourism destinations in Turkey, and to make some suggestions with regard to the alleviation of these problems. In accordance with the purpose

* Prof. Dr., Nevşehir Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği Bölümü
e-posta:skusluvan@nevsehir.edu.tr

** Yrd. Doç. Dr., Nevşehir Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü
e-posta: ibrahim@nevsehir.edu.tr

of the study, focus group interview technique was used to gather data from the managers of private tourism sector as well as public officials involved in tourism development in Nevşehir. In the light of the gathered data, problems of tourism development in Nevşehir were classified as follows: (1) Unplanned tourism development, (2) Environmental and infrastructural problems, (3) Lack of an organization that co-ordinates tourism development at the regional level, (4) Inadequacy and lack of co-ordination in destination promotion (5) High commissions that are taken from souvenir sales, (6) Low average length of stay and problems faced in product differentiation, (7) Problems created by instability of tourism demand and supply (8) Dependence on intermediaries in tourism, (9) Inability to retain educated and qualified human resources in the tourism sector (10) Lack of participation of locals in tourism development and inadequate realization of economic benefits of tourism by locals (11) Negative attitudes and behaviours of locals towards visitors. Suggestions were made with regard to the alleviation of these problems.

Key Words: Nevşehir, Tourism Development, Problems

1. Giriş

Turizm sektörü, tarihi Kapadokya bölgesinin merkezinde bulunan Nevşehir'in ekonomisi için en önemli sektörlerden biridir. Buna ilaveten turizm sektörü bölgenin sosyo kültürel gelişimi ve çevrenin korunması açısından da son derece önemli bir rol oynamaktadır. Erciyes ve Hasan- dağı gibi volkanik dağların lavlarından ve tüflerinden oluşmuş ve insanlar tarafından oyulmuş şapkalı kaya oluşumları (peribacaları) ve yeraltı şehirlerinin yanı sıra, farklı kültürlerin bıraktığı doğal ve kültürel miraslar, Kozaklı'daki kaplıca suları Nevşehir'in en önemli çekicilikleri arasında yer almaktadır. Türkiye'deki turizm gelişimine paralel olarak 1980 li yıllardan beri Nevşehir'de de turizm sektörü önemli ölçüde büyümüş ve gelişmiştir. Konaklama ve geceleme sayıları incelendiğinde bölgeyi 2009 yılında yaklaşık 1.200.000 kişi ziyaret etmektedir (Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2011). Nevşehir'de 2011 yılı itibariyle 8895 turizm işletmesi belgeli, 13088 de belediye belgeli olmak üzere yaklaşık 22.000 yatak bulunmaktadır (Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2011). Ancak turizm gelişimine paralel olarak turizm sektörünü doğrudan ilgilendiren ve sektörün gelişimini olumsuz etkileyebilecek birçok sorun da ortaya çıkmıştır. Bu çalışmanın amacı Nevşehir'e turizm gelişimini olumsuz yönde etkileyebilecek temel sorunların neler olduğunu ortaya koymaktır.

2. Araştırmanın Yöntemi

Bu çalışma araştırma tasarımı olarak keşifsel nitelikte bir araştırmadır ve Nevşehir’de turizm gelişiminin temel sorunlarının neler olduğunu ortaya çıkarmaya yöneliktir. Nevşehir’de turizm sektörü ile ilgili kamu ve özel sektör yöneticilerinden odak grup görüşmesi tekniği ile veriler toplanmış ve görüşmeler içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir. Nevşehir’deki turizm gelişimi ile ilgili sorunların en kapsamlı olarak kamu ve özel sektör temsilcileri tarafından bilineceği varsayımı ile kamu ve özel sektör temsilcilerinin oluşturduğu bir odak grup ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Odak grup görüşmesi, bir görüşmeci (moderatör) ile sayıları 8 ile 12 arasında değişen katılımcıların, (görüşülenlerin) yüzyüze olduğu, görüşmecinin katılımcılara araştırma konusu ile ilgili sorular sorduğu ve görüşmeyi yapılandırılmamış doğal bir şekilde yönlendirdiği bir görüşme türüdür (Malhotra, 2010). Grup görüşmesi tekniğinde gayri resmi, rahat bir ortamda, demografik ve sosyo-ekonomik olarak homojen katılımcılar hem birbirleriyle hem de moderatörle iletişim içindedirler. Grup tartışmalarının ve etkileşiminin bir sonucu olarak konuyla ilgili derin bir anlayış, içgörü ve kavrayış ortaya çıkar (Malhotra, 2010). Kolay ve hızlı bir şekilde, nispeten düşük maliyetle, derin ve ayrıntılı iç-görüler ve veriler elde edilebilecek bir veri toplama yöntemi olduğu için bu çalışmada bu veri toplama tekniği tercih edilmiştir (Robson, 1993). Odak grup görüşmesine Tablo 1’de listelenen kurumların temsilcileri, o tarihte Nevşehir Valisi olan Sn. Alaattin Turhan’ın daveti ile katılmıştır. Bu çalışmanın yazarlarından Yrd. Doç. Dr. İbrahim İlhan moderatörlüğünde, Tablo 1’de yer alan katılımcılar ile 2005 yılı Mart ayı içerisinde, yaklaşık her biri 2 saat süren iki odak grup görüşmesi gerçekleştirilmiş, tartışmalar ve görüşler yazılı hale getirilmiştir. Tartışmaların içeriği analiz edilerek, Nevşehir’de turizm gelişiminin sorunları onbir ana başlık altında toplanmış ve aşağıda özetlenmiştir.

Tablo 1: Odak Grup Görüşmesine Katılan Kamu ve Özel Sektör Kuruluşları ve Temsilci Sayısı

Kurum	Katılan Kişi Sayısı
Nevşehir Valiliği	1
Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü	1
Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Müdürlüğü	1
Göreme Belediye Başkanlığı	1
Ürgüp Belediye Başkanlığı	1

Ürgüp Kaymakamlığı	1
Avanos Kaymakamlığı	1
Kapadokya Turistik İşletmeciler ve Otelciler Derneği	1
Türsab Bölge Temsilciliği	1
Kapadokya Rehberler Derneği	1
Peri Tower Oteli Müdürlüğü	1
Dedaman Oteli Müdürlüğü	1

3. Nevşehir’de Turizm Gelişiminin Temel Sorunları ve Öneriler

Nevşehir’de turizm gelişiminin temel sorunları ve çözüm önerileri aşağıda onbir alt başlık ile özetlenmektedir.

Turizm Gelişiminin Plansız Olması

Nevşehir’de turizm gelişiminin temel sorunu, bölgesel düzeyde bir turizm gelişim planının olmamasıdır. İlgili kamu ve özel kesimlerin biraraya gelerek hazırladığı, üzerinde hemfikir olduğu bir turizmi geliştirme planı yoktur. Bu sebeple turizm gelişimi için çevre analizi, turizm gelişiminin amaçları ve turizm gelişimi için araçlar (stratejiler) ve turizmi geliştirme programı olmadığından; neyin yapılması, neyin yapılmaması gerektiği ve neyin doğru, neyin yanlış yapıldığını tespit etmek mümkün olamamaktadır. Turizm sektörü ile ilgili kamu ve özel örgütlerin turizm gelişimi konusunda birbirinden kopuk mütferit çabaları sözkonusudur. Bölgede turizm gelişiminin plansız olmasından kaynaklanan başka sorunlar da sözkonusudur. Bir destinasyon olarak Kapadokya’nın arazi kullanım planlarını, fiziksel yapılaşmasını daha ayrıntılı bir biçimde ele alan Kapadokya Turizm Gelişimi Planı’na ihtiyaç vardır.

Mevcut 1/25000 ölçekli 1981 onanlı Çevre Düzeni Planı günün koşullarına cevap veremediğinden Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarınca 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı çalışmaları yapılmaya çalışılmış ise de henüz bir sonuca ulaşamamıştır. Günümüzde Kapadokya’nın koruma ve kullanma koşullarını taşıyan ciddi bir planı mevcut değildir. Bu ihtiyaca cevap verecek 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planı hazırlanmalıdır.

Göreme Milli Parkı “Genel İnkişaf Planı” nda birtakım veriler ve notlar paftalar üzerinde işlenmişse de açıklama notu veya uygulama koşulları bulunan bir üst düzey notuna sahip değildir. Daha sonra 2004 yılında Göreme Milli Parkı Uzun Devreli Gelişim Planı Çevre ve Orman Bakanlığı’na

hazırlanmış olup, alanın Turizm Alanı ve Sit Alanları ile birebir çakışması nedeni ile ilgili Bakanlıkların yetkili kurumlarınca planlar incelenmekte olup, bu kurumlarca değerlendirilip görüş verilme aşamasındadır. Ancak plan arazi kullanım planı formatında hazırlanmış olması nedeni ile planın ayrıca idari olarak Bakanlıklar arası değerlendirilmesi de gerekmektedir.

Geçiş dönemi yapılanma koşulları sit sınırlarının 1/25000 ölçekte olması, ölçeğinin dışında daha geniş kapsamda ve ayrıntıda yapılması ve alt ölçekli sit sınırların belirlenememiş olması nedenleriyle uygulamada planlama ile ilgili Nazım İmar Planı ile mevcut durumun çakışmaması gibi sorunlar yaratmaktadır. Örneğin; parsellerin bir kısmının sit alanında bir kısmının sit alanı dışında kalabilmesi neticesinde kadastroya ait mülkiyetlerde bölünmeler olmuştur. Bu sorunun çözümü için sit sınırlarının 1/5000 ve 1/1000 ölçekli kadastroya ait haritalara indirgenmesi önerilmektedir.

Çevre ve Altyapı Sorunları

Ziyaretçileri Kapadokya'ya çeken asıl unsur doğal çevre ve kültürdür. Turizm gelişimi açısından Kapadokya'nın doğal ve kültürel dokusunun korunması bir numaralı öncelik olmalıdır. Son yıllarda çevre ve altyapı ile ilgili önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Hava limanının yapılması, çift yolların hizmete girmesi, reklam panolarının belirli noktalarda toplanması, turizm altyapı hizmet birliğinin kurulması önemli gelişmelerdir. Ancak hediyelik ve hatıra eşya satan yerlerin çirkin görüntüsü, sağlıklı içme suyu yetersizliği, arıtma tesislerinin olmayışı, katı atık toplama ve işleme sistemlerinin yetersizliği sorun olmaya devam etmektedir. Münferit olarak gezmek isteyen ziyaretçilerin hava alanından veya otobüs terminalinden ilçe merkezlerine ulaşımı ve turistik yerler arasında seyahatleri ve otobüs seferleri konusunda yaşanan sıkıntılar giderilmelidir.

Turizm alanlarında yeterli sağlık tesisleri ve hizmetlerinin olması gereklidir. Doktor ve diğer sağlık personeli, uygun şekilde donatılmış hastaneler ve sağlık ocakları, uzak alanlar için gezici tıbbi hizmet birimleri ve bu hizmetlerin; yerel halk, turizm personeli ve turistler dikkate alınarak değerlendirilmesi konusunda araştırma ihtiyacı bulunmaktadır.

Makul bir düzeyde güvenlik turizm için bir ön koşuldur. Turistler; yerel güvenlik ya da suç sorunları, ne zaman ve nerede korunmak gerektiği konularında bilgilendirilmelidir. Güvenlik hizmetlerinin kapsamı; etkinliği, güvenilirliği, otellerde uygulanan güvenlik ölçütleri, oteller için yangından

korunma hizmetleri, terör kontrolü gibi ölçütlere göre değerlendirilmelidir. Turistlerin ne düzeyde ya da ne ölçüde bilgilendirildiği belirlenmelidir. Güvenlik altyapısı konusunda kamu ve özel sektörün faaliyetlerinin yeterliliği konusunda ayrıntılı araştırma ihtiyacı bulunmaktadır.

Bölge Düzeyinde Turizm Gelişiminde Eşgüdüm Sağlayacak Örgüt Eksikliği

Turizm ile ilgili kamu ve özel sektör temsilcilerinden oluşan, bünyesinde konu ile ilgili uzmanların bulunduğu, bölgedeki turizm gelişimini planlayan, uygulayan ve denetleyen kamu ve özel sektörü yönlendirecek bir örgütün eksikliği hissedilmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, valilik, belediyeler, kaymakamlıklar, sivil toplum kuruluşları, turizm altyapı hizmet birlikleri, meslek örgütleri (KAPTİD) ve bazı turizm derneklerinin münferit ve birbirinden kopuk çabaları turizm gelişimini yönlendirmede yetersiz kalmaktadır. Çok fazla sayıda kamu kuruluşunun yetki ve görev alanına giren konular turizm gelişimini ilgilendirmektedir. Bu kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Kapadokya Turizm Altyapı Hizmet Birliği'nin kurulması önemli bir gelişmedir ve turizm gelişiminin tek elden yürütülmesi için bir platform olma potansiyeline sahiptir. Ancak altyapı hizmet birliğinde konaklama endüstrisi dışındaki sektörlerin daha fazla temsil edilmesi gerekmektedir.

Kapadokyada turizm gelişimini hem arz hem de talep yönüyle analiz edebilmek için bölgede bir turizm bilgi sistemine ihtiyaç vardır. Turizm işletmelerinin profili, ziyaretçi profili, ziyaretçi memnuniyeti ve şikayetleri, ziyaretçi beklentileri, işgücü profile ile ilgili

bilgilerin toplandığı, depolandığı ve analiz edilerek sonuçlarının yorumlandığı, periyodik olarak güncellendiği bir turizm bilgi sistemi kurulması yerinde olacaktır.

İstatistiklerinin güvenilirliğini artırmak amacıyla yönelik olarak bir dizi önlem almak gerekmektedir. Turizm politikalarının oluşturulmasında ve yerine getirilmesinde istatistikler en önemli faktörlerden biridir. İstatistiklerde gerekli asgari standartlara ulaşılması gerekmektedir. İstatistiksel güvenilirliğine ulaşılması için bazı temel prensiplerin bulunması gerekiyor. Bunlar arasında profesyonel özgürlük, kaynakların doğruluğu, objektiflik,

tarafsızlık gibi faktörler bulunuyor. Turizm işletmelerinin standartlarının korunması konusunda gerekli çabayı göstermesi gerekmektedir. Nevşehir Üniversitesi bünyesinde turizm bilgi sistemi işlevini de yerine getirebilecek bir **Kapadokya Turizm Araştırmaları Merkezi** kurulabilir.

Tanıtimda Koordinasyon Eksikliği ve Tanıtım Yetersizliği

Turistlerin bilgilendirilmesi ile ilgili faaliyetler genellikle Kültür ve Turizm Bakanlığı ya da turizm ile ilgili sivil turizm örgütleri tarafından sağlanmakla birlikte, mevcut basılı materyalin uygunluğu ve türü, bölgeye yapılan seyahat ve seyahatin maliyeti hakkında rehber kitaplar ve bilgilerin varlığının yanı sıra; otellerin, tur operatörlerinin ve seyahat acentalarının sundukları turisti bilgilendirme hizmetleri de araştırılmalıdır. Bu araştırmada yer uygunluğu, ulaşım uygunluğu, yeterlilik, bilgi, nezaket, personelin yabancı dil yeterliliği gibi faktörler ölçüt alınmalıdır.

Bölgeye olan turizm talebi ülkelere göre belirlendiğinde, turistleri bilgilendirme hizmetleri, hedef pazar durumundaki ülkelerin dillerinin turizm enformasyon bürolarındaki görevliler tarafından ne ölçüde bilindiği ve bu dillerde hazırlanmış olan broşürlerin varlığı gibi faktörler de değerlendirme konusu olur. Diğer taraftan, eğer çevreye karşı duyarlı ve sorumlu bir turizm gelişimi isteniyorsa, tur operatörleri ve seyahat acentalarının seyahat öncesinde bölgenin doğal, sosyal ve kültürel özellikleri konusunda ziyaretçilere yeterli düzeyde bilgi verip vermedikleri değerlendirme faktörlerinden biri durumuna gelebilir. Bu tür düzenlemeler planlama sürecinin aşamaları arasında bulunması gereken etkin bir geri bildirim mekanizması ile sağlanır.

Tanıtim faaliyetleri KAPTİD'in yurtdışı ve yurtiçi fuarlara katılması, valilik ve belediyelerin şenlikleri ve etkinlikleri ile sınırlı kalmakta ve bunların dışında yetersiz gözükmetedir. İç ve dış pazara dönük kamu ve özel sektörün bölgesel olarak ortak reklam kampanyaları yoktur.

Ulusal ve uluslararası medyada (tv, gazete, sinema vb.) kamu ve özel sektörün birlikte finanse ettiği reklam kampanyalarının başlatılması, Kapadokya tanıtım CD'lerinin, Kapadokya'nın resimlerinin basılı olduğu tişörtlerin ve diğer hediyelik eşyaların dağıtımının yapılması, yabancı televizyonlarda tatil programlarının desteklenmesi, Anadolu Turizm Günleri adı altında „Road Show'lara devam edilmesi, ortak bir Kapadokya WEB sayfasının oluşturulması yararlı olabilir.

Hediyelik ve Hatıra Eşya Satışlarından Alınan Yüksek Komisyonlar

Seyahat acentaları ve tur operatörleri düzenledikleri turlar esnasında çeşitli hediyelik eşya satıcılarını tur programlarına dahil etmekte ve çeşitli hediyelik eşya ve hizmetlerden (halı, kilim, deri eşya, çanak çömlek, oniks taşı, Türk geceleri v.b) % 50-60'lara varan komisyonlar almaktadırlar. Bu hem fiyatları suni olarak yükseltmekte hem de turistlerin fiyatların dışarıda daha düşük olduğunu öğrenmesiyle turistin tatminsizliğine ve güvensizliğine sebep olmaktadır. Tatmin olmamış ve güven duymayan turistlerin kendi ülkesine döndüğünde, arkadaş ve akrabalarına olumsuz duyurumda bulunacağı açıktır.

Seyahat acentalarının alabileceği komisyonlara meslek örgütlerinin bir sınırı getirmesi gerekli görülmektedir. Aksi takdirde fazla fiyat ödediklerini anlayan ziyaretçiler bu durumu etrafına yayacaktır ve Türkiye ve Türklerin güven, itibar ve imaj sorununu daha da kötüleştirecektir.

Ortalama Kalış Süresinin Düşüklüğü ve Ürün Çeşitlendirmesinde Yaşanan Sorunlar

Nevşehir'e gelen turist profili sahil bölgelerine gelen turist profilinden farklıdır. Bölgeye gelen turistler tek bir mekanda günlerce kalmamakta, bölgede zamanlarını doğal ve kültürel çekicilikleri dolaşarak geçirmekte ve iki gün içinde bölgeyi terk etmektedir. Bölgenin çekicilikleri kısa süre konaklama sağlayan türden çekiciliklerdir. Bölgede sadece jeolojik ve tarihsel açıdan öneme sahip çekicilikler tur ile gezildiği için bölgede ortalama kalış ve konaklama süreleri kısadır ve iki günü geçmemektedir. Bu nedenle bölgeye gelen turistlere yeni hizmet alternatifleri yaratmak ve turistlerin daha uzun süre bölgede kalmalarını sağlayacak çözümler bulmak gerekmektedir. Kapadokya'da ziyaretçi sayısını arttırmak yerine kalış süresinin uzatılması daha önemlidir. Çünkü bölgedeki çekiciliklerin bir taşıma kapasitesi vardır ve bu kapasite aşıldığında ziyaretçi deneyimi olumsuz etkilenmekte ve memnuniyetsizlik ortaya çıkmaktadır. Bölgede ortalama kalış süresinin artırılması için ürün çeşitlendirmesine ihtiyaç vardır.

Bu bağlamda Kozaklı kaplıcaları ve Erciyes kayak merkezi ile Kapadokya gezilerinin birlikte paket olarak pazarlanması yararlı olabilir. Buna ilaveten bölgede kongre turizminin geliştirilmesi ve iç turizm açısından Hacı Bektaş Veli değerinin ön plana çıkarılması gerekmektedir. Yine ziyaretçilerin fiilen katıldığı etkinliklerin (manastır hayatını canlandıran deneyimler, dağ bisikleti, yürüyüş turları, gastronomi ve şarap festivali vb.) artırılması gerekmektedir.

Arz-Talep Dengesizliğinin Yarattığı Sorunlar

Turizm talebinin mevsimsel yapısından ve ekonomik, siyasi, çevresel ve sosyal istikrarsızlıktan fazlasıyla etkilenen talep dalgalanmaları yaşanmaktadır. Tanıtımdaki yetersizlikler ve ürün çeşitlendirmesindeki eksiklikler mevcut arz- talep dengesizliğini arttırmaktadır. Belirli bir seviyeye gelmiş turizm arzını kısa vadede azaltmak ve arttırmak mümkün değildir. Buna karşın talebin azalması veya artması kısa sürede mümkün olabilmektedir. Genel olarak talep düşüklüğü konaklama işletmecileri arasında bir fiyat rekabetine sebep olmaktadır. Kendi açılarından durumu iyi değerlendiren yerli ve yabancı seyahat acentaları ve tur operatörleri konaklama işletmelerini fiyatları aşağı çekmeye zorlamaktadırlar. Netice itibariyle, hem bölgenin turizm gelirleri azalmakta hem de düşük fiyattan dolayı işletmeler maliyetlerini kıstak için hizmet kalitesinden fedakarlık etmektedirler. Konunun bir arz-talep analizinden sonra ele alınması, tanıtıma ağırlık verilmesi, ürün çeşitlendirilmesine gidilmesi ve işletmelerin dağıtım kanalında bütünleşmeye gitmeleri yararlı olabilir.

Yeni çekicilikler ve tesislerin planlanması ve mevcut pazarındaki değişimleri izlemek için bölgeye yönelik talep bakımından şu konularda ayrıntılı araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır: Seyahatin amacı, ulaştırma aracı, harcama miktarları, sosyoekonomik ve psikolojik özellikleri, değişik ürünlere ve tanıtım programlarına tepkileri, zamanları ve paralarını harcama şekilleri, tutumları, düşünceleri, fikirleri, bilgi ihtiyaçları, turistik tesisler ve olanakları değerlendirmeleri, turistik bir yer olarak bölgeyi ve çekiciliklerini nasıl algıladıkları, seyahate çıkma kararını nasıl aldıkları, seyahatleri sürecinde karşılaştıkları engeller.

Konaklama ve yiyecek içecek hizmetlerinin belirli standartlar ile niteliğinin belirlenmesi, yiyecek içecek tesislerinin standartlara uygunluğunun araştırılması, bir otele bağımlı ya da bağımsız olsun turistler tarafından kullanılan restoranlar, barlar ve diğer yeme-içme işletmelerinin envanteri çıkarılıp değerlendirilmelidir. Bu değerlendirmede, sunulan mutfak tipi ve çeşidi, yiyecek ve içecek servisinin kalitesi, yiyecek ve içeceklerin fiyat düzeyi, sağlanan temizlik ve hijyen düzeyi, fiziksel çekicilik ve konfor düzeyi, konaklama tesisleri ve tur güzergahlarına göre yeme-içme tesislerin yerleşimi gibi faktörler dikkate alınabilir

Seyahat acentacılığı faaliyetleri yerel tur programları, biletçilik, otel rezervasyonları, otomobil, bisiklet ve motosiklet kiralama faaliyetleri, rehberlik

hizmetleri, transfer hizmetleri, yabancı dil yeterliliği gibi faktörlere göre araştırılıp değerlendirilebilir ve ihtiyaçları belirlenebilir. Sunulan yerel turlar, programları ve fiyatlarına göre değerlendirilmeli, tur araçlarının güvenilirliği ve kalitesi incelenmelidir. Seyahat acentalığı için belge alma ve belirli standartlara uymaları gibi mevcut yasal düzenlemeler incelenmelidir. Bölgede düzenlenen ya da düzenlenebilecek olan özel ilgi turları olanakları da değerlendirilebilir.

Turizmde Aracı İşletmelere Bağımlılık

Kapadokya'yı %90-95 oranında seyahat acentaları ve tur operatörlerinden paket tur satın alarak ve grup olarak seyahat eden turistler ziyaret etmektedir. Kapadokya'daki turizm işletmelerinin çoğu yatay ve dikey olarak ulusal veya uluslararası işletmelerle entegrasyona gitmemiş küçük ve orta büyüklükte işletmelerdir. Bu işletmelerin uluslararası düzeyde finans, insan kaynakları ve pazarlama açısından kaynakları yetersizdir. Özellikle önemli turist pazarlarından turistleri istedikleri ülke, bölge ya da işletmeye yönlendirme gücü olan seyahat acentaları, tur operatörleri ve havayolları ile entegrasyona ve işbirliğine gidilmemesi; işletmelerin pazarlama çabalarının etkisiz kalmasına yol açmakta ve işletmelerin performansını olumsuz etkilemektedir. Özellikle konaklama işletmeleri, aracı işletmeler olan seyahat acentaları ve tur operatörlerine turist getirme konusunda bağımlı hale gelmekte ve onların fiyat düşürme talepleriyle karşılaşmaktadır. Mevcut işletmelerin, özellikle otellerin, hem yatay hem de dikey olarak bütünleşmeleri performanslarını arttırıcı bir faktör olacaktır.

Eğitimli ve Nitelikli İnsan Kaynaklarının Turizm Sektöründe Tutulamaması

Turizm sektöründeki çalışma şartları eğitimli ve nitelikli personeli sektörde tutacak içerikte değildir. Bu durumun sebepleri arasında turizm sektöründe işlerin stresli olması, uzun çalışma saatleri, işten dolayı aile hayatının olumsuz etkilenmesi, işlerin yıpratıcı (yorucu) ve geçici (mevsimsel ve istikrarsız) olması, düşük ücretler ve yetersiz sosyal haklar, mesleğin sosyal statüsünün düşüklüğü, terfi fırsatlarının yetersiz ve adil olmaması, yöneticilerin düşük niteliği ve personele karşı olumsuz tutum ve davranışları, çalışma arkadaşlarının düşük niteliği ve olumsuz tutum ve davranışları, fiziksel çalışma şartlarının (özellikle personel yemekhane, yatakhane, banyo ve tuvaletlerin şartlarının) iyi düzeyde olmamasıdır. Netice olarak bütün bu unsurların turizm endüstrisinde çalışmaya karşı olumsuz bir değerlendir-

dirmeye ve tutum gelişimine sebep olduğu ileri sürülebilir. Turizm sektöründe bu olumsuz koşulların iyileştirilmesi şarttır. Büyük şehirlerde ve kıyı kesimlerde gençlerin beklentilerini karşılayacak imkanların ve yaşam tarzlarının olması da birçok eğitilmiş insanın Kapadokya da kalmasını engellemektedir. Yöneticiler eğitilmiş ve nitelikli gençleri işletmelerinde tutabilmek için yeni politikalar ve stratejiler geliştirmek zorundadır. Buna ilaveten turizm sektöründe sahip-yöneticilerin olması veya işletme sahiplerinin yöneticilere ve yönetime müdahale etmesi turizm işletmelerinin profesyonelce yönetilmesini ve kurumsallaşmasını engellemektedir.

Nevşehir'de turizm sektöründe iş kategorilerini, istihdam sayısını ve özelliklerini, istihdam edilen işgücünün niteliğini, sektördeki personel devir hızını, personelin işlerine karşı tutumlarını ortaya koyan bir araştırma mevcut değildir. Turizm sektörünün kamu ve özel kesim yetkilileri her fırsatta nitelikli işgücü ihtiyacını dile getirmektedirler ancak aşağıda belirtilen önem ve kapsamda araştırmaların sağlayacağı somut verilere ihtiyaç bulunmaktadır. Turizmde çalışan mevcut işgücünün araştırılması için bir çalışma başlatılması işgücü planlamasının birinci adımını oluşturmaktadır. Turizmdeki mevcut istihdamın araştırılması turizm ile ilgili kamu ve özel kesimi kapsamalıdır. Turizm sektörünü hangi işlerin oluşturduğu, bu tür bir araştırmada ilk başta karar verilmesi gereken bir konudur ve aşağıdaki faktörleri kapsamalıdır:

- Çalışma alanlarının sınıflandırması,
- İş yerlerinin yarattığı toplam istihdam,
- Bu alanlardaki istihdamın özellikleri (*yaş ve cinsiyet profili, eğitim düzeyi ve benzerleri*),
- Çalışanların eğitimlerinin yeterliliği,
- Mevcut işlerdeki insanların nitelikleri,
- İşyerlerindeki personel devir hızı,
- Çalışanların kendi işlerine karşı tutumları,
- İstihdamın mevsimsellik özellikleri,
- Alt sektörler ve iş türlerine göre istihdam oranları,
- Mevcut eğitim-öğrenim kurumlarının durumu ve sağladıkları turizm eğitimi programları.

Halkın Turizm Gelişimine Katılamaması ve Turizmin Ekonomik Faydalarından Yeterince Yararlanamaması

Turizmin gelişiminde yerel halk katılımının sağlanması ve turizmin ekonomik getirilerinden yerel halkın yararlandırılması turizm endüstrisinin sürdürülebilirliği açısından önemlidir. Kapadokya'da her iki açıdan da eksiklikler bulunmaktadır. Bu kapsamda sürdürülebilir turizmin oluşma koşullarının iyi irdelenip kamu politikalarının, planlarının ve uygulamalarının gözden geçirilmesi gerekmektedir. Ayrıca 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu'na yerel girişimcilerin yerel turizm yatırımlarını ayrıcalıklı olarak destekleyici ve teşvik edici hükümler eklenmelidir.

Bölgeye gelen ziyaretçilerin büyük çoğunluğu (%90-95) paket tur satın alarak gelmekte ve oteller, çekicilikler ve alışveriş merkezleri arasında otobüsle dolaştırılmaktadır. Ziyaretçilerin ilçede dolaşmasına ve yerel halkla etkileşimde bulunması ve alışveriş yapmasına neredeyse engel olunmaktadır. Bu durum turizmin ekonomik getirilerinin daha geniş kesimlere yayılmasını engellemektedir. Hem münferit olarak bölgeye gelen yerli ve yabancı ziyaretçi oranının ve sayısının artırılması hem de turizmin ekonomik getirilerinin yerel halka yayılması için tedbirler alınmalıdır.

Yöredeki sermayenin turizm sektörüne yönlendirilmesi, yöre halkının ekonomik refahı için en azından küçük boyutta işletmeler ve pansiyonculuğun yöre halkı tarafından gerçekleştirilmesinin teşviki, yöre halkının iş gücü olarak turizm sektöründe daha fazla katılımını sağlamak için eğitim programları oluşturulması, turizm sektörü ile birlikte yürüyen el sanatları gibi yan iş alanlarında gelişmenin sağlanması, şarapçılığın geliştirilmesi, kaliteli üzüm türlerinin üretilerek şaraba olan katkısının artırılması için bağıcılığa önem verilmesinin sağlanması, Kapadokya'ya özgü kaya oyma eğlence merkezlerinin kalitesinin artırılması ve animasyonlara ağırlık verilmesi gerekmektedir.

Yerel Halkın Ziyaretçilere Karşı Olumsuz Tutum ve Davranışları

Genel olarak misafirperver olan Nevşehir halkı, ziyaretçilere karşı nazik davranmakta ve yardımcı olmaya çalışmaktadır. Ancak geçmişten günümüze azalmalar olsa da bazı işletme çalışanlarının tur, hediyelik ve hatıra eşya vb. satabilmek için ziyaretçileri rahatsız edici boyutlara varan davranışları olabilmektedir. Ayrıca ziyaretçilerin sınırlı bilgisinden faydalanarak mal ve hizmetleri olduğundan yüksek fiyatlara satma da zaman zaman görülen olumsuz davranışlar arasındadır. İlgili kamu kurumlarının belirtilen

konularla ilgili olarak denetimlerini arttırması yararlı olacaktır. Turizm bilinci ve olumlu tutum geliştirilebilmesi için turizmin sağladığı sosyokültürel, çevresel ve ekonomik faydalar toplumun her kesimine anlatılmalıdır.

Sonuç

Nevşehir'de turizm gelişiminin sorunları onbir temel başlık altında toplanmış ve sorunların çözümüne ilişkin öneriler yine aynı anabашlıklar altında verilmiştir. Aslında, bu genel sorunlar turizm endüstrisinde daha birçok özel sorunların yaşanmasına da sebebiyet vermektedir. Maalesef çabuk ve basit çözümleri olmayan bu sorunlara; uzun vadeli, gerçekçi ve araştırmalara dayanan çözümler bulunması gerekmektedir. Nevşehir'de turizm gelişiminin sürdürülebilirliğini sağlamak için turizmin mevcut ve gelecekteki ekonomik, sosyo-kültürel, çevresel etkilerini dikkate alan ve ziyaretçilerin, turizm endüstrisinin, ev-sahibi toplumun ihtiyaçlarına cevap veren bir yaklaşımın benimsenmesi gerekir. Bölgemizin ve ülkemizin kalkınması için kısıtlı kaynaklarımızın en etkin ve verimli bir şekilde kullanılması gerekmektedir. Bunun en önemli aracı ise kalkınmanın planlanmasıdır. Doğru planlama yapılması ve başarıyla uygulanması şansı; bu işin uzmanlarının katkısının yanı sıra esasen; planlara sahip çıkacak ve planları uygulayacak olan insanların planlama çalışmalarında her düzeyde yer almalarına ve böylece kendi kaderlerini belirleme sorumluluk ve haklarına sahip çıkmalarına bağlıdır. Nevşehir'in kalkınmasına doğrudan katkı sağlayacak ve bundan fayda sağlayacak veya kalkınmamasından zarar görecektir olan bu bölgenin ve ülkenin politikacısı, yerel yöneticisi, yatırımcısı, işletmecisi, bir meslek sahibi veya nihayet bir vatandaşı olarak her kesimden insanın planlama çabalarına katılımı gerekir.

Kaynaklar

Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü (2011). Nevşehir Turizm İstatistikleri. Nevşehir İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

Malhotra, N. K. (2010). Marketing research: An applied orientation. New Jersey: Pearson Education.

Robson, C. (1993). Real world research. Oxford: Blackwell Publishing.